

ЗАКОН ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА

“Службен весник на Република Македонија” број 112/14 и 129/15)

- неофицијален пречистен текст-

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува начинот на оданочување на добивката, стапката по која се пресметува данокот на добивката, обврзниците за плаќање на данок на добивка, даночната основа за пресметување на данокот на добивка, роковите за плаќање на данокот на добивка, како и други прашања кои се значајни за утврдување и плаќање на данокот на добивка.

Член 2

Стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Член 3

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка го врши обврзникот на данокот на добивка.

II. ДАНОЧЕН ОБВРЗНИК

Член 4

(1) Обврзник на данокот на добивка е правно лице резидент на Република Македонија кој остварува добивка од вршење на дејност во земјата и странство.

(2) Резидент, во смисла на ставот (1) на овој член, е субјектот кој е основан или има седиште на територијата на Република Македонија.

Член 5

Обврзник на данокот на добивка е и постојана деловна единица на странско лице за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на Република Македонија.

Член 6

(1) За целите на овој закон, постојана деловна единица на странско лице е постојано место на активност преку кое или во кое се врши, целосно или делумно, стопанска дејност на странското правно лице во Република Македонија, директно или преку зависен агент.

(2) Постојаната деловна единица вклучува место на управување, подружница, филијала, канцеларија, фабрика, работилница, рудник, извори на нафта или гас, каменолом или друго место на искористување на природните ресурси.

(3) Градежен локалитет, проект за изградба, монтажа или инсталација или супервизорски активности и вршењето на услуги во врска со нив, кои траат подолго од шест месеци, се смета за постојана деловна единица од денот на почетокот на активностите вклучувајќи ги и подготвителните работи.

(4) За постојана деловна единица, исто така, се смета извршувањето на услуги, вклучително и консалтинг услуги, но само доколку ваквите активности кои се однесуваат на извршувањето на еден или поврзан со него проект, траат подолго од 90 дена континуирано во кој било дванаесетмесечен период.

(5) За континуираниот период од ставот (4) на овој член се смета периодот во непрекинато траење од 90 дена при што прекините до седум дена не се сметаат за прекинување на континуитетот. Временскиот континуитет од 90 дена се пресметува во времетраењето на проектот, независно од бројот на лицата кои учествуваат во неговото извршување.

(6) Доколку едно или повеќе лица го исполнат условот од ставовите (4) и (5) на овој член, во извршувањето на еден или поврзан со него проект, се стекнуваат со статусот на постојана деловна единица, вклучително и во однос на активностите на лицата поврзани со работата на други неповрзани проекти независно од нивното времетраење.

(7) Постојаната деловна единица од ставот (1) на овој член се пријавува на почетокот на вршењето на дејноста како обврзник на данокот на добивка, заради добивање на единствен даночен број.

(8) По исклучок на ставовите (1) и (2) на овој член, странско правно лице се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија во поглед на активностите кои едно лице, кое не е агент со независен статус, ги извршува во име на странското правно лице доколку лицето дејствува во Република Македонија во име на странското правно лице и доколку се применува било кое од следново:

а) лицето е овластено и редовно го спроведува во Република Македонија овластувањето да склучува договори во име на странското правно лице, освен ако активностите се ограничени на наведените во ставот (9) точки а) до г) на овој член или

б) лицето редовно одржува во Република Македонија залиха на производи или добра од кои лицето редовно испорачува производи или добра во име на странското правно лице.

(9) По исклучок на ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член постојаната деловна единица не го вклучува следново:

а) користење на кој било објект од страна на едно лице единствено за цели на складирање или изложување на производи или добра кои му припаѓаат на тоа лице;

б) одржување на залиха на производи или добра кои му припаѓаат на лицето единствено за цели на складирање или изложување;

в) одржување на залиха на производи или добра кои му припаѓаат на лице единствено за цели на преработка од страна на друго лице;

г) продажба на производи или добра кои му припаѓаат на лице, кои биле изложени за време на привремен или повремени саем или изложба доколку производитите или добрата се продадат не подоцна од еден месец по завршувањето на саемот или изложбата;

д) одржувањето на постојано место на активност единствено за целите на купување производи или добра или собирање информации за лицето;

ѓ) одржувањето на постојано место на активност само за целите на извршување на која било активност за лицето од подготвителна или помошна природа;

е) одржувањето на постојано место на активност единствено за каква било комбинација на активности спомнати во деловите а) до г), под услов целата активност извршувана на такво постојано место да биде од подготвителна или помошна природа.

(10) Странско правно лице не се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија само поради тоа што извршува стопанска дејност во Република Македонија преку брокер, општ агент или кој било друг агент со независен статус под услов активноста да биде редовна стопанска дејност на агентот.

(11) Странско правно лице не се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија само поради тоа што контролира или е контролирано од страна на домашно правно лице или лице кое извршува стопанска дејност во Република Македонија, без разлика дали преку постојана деловна единица или на друг начин.

III. ДАНОЧНА ОСНОВА

Член 7

(1) Основа за пресметување на данокот од добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс.

(2) Основа за пресметување на данокот од добивка се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди.

Член 8

Основата од членот 7 став (2) од овој закон се зголемува за непризнаените расходи за даночни цели.

Член 9

(1) Како непризнаени расходи за даночни цели се сметаат:

1) расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот, односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност;

2) исплатените надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос, освен утврдените со оваа точка во износи кои не го надминуваат:

- најнискиот износ на исплатените дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа, при што исплатите по овој основ меѓусебно се исклучуваат,

- износот на исплатена помош во случај на смрт на вработениот и на член на неговото семејство утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа,

- најнискиот износ на исплатената помош за претрпени штети од елементарни непогоди утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија,

- најнискиот износ на исплатена отпремнина која се дава при заминување во пензија утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа,

- износот на исплатениот еднократен надоместок – испратнина заради трајно работно ангажирање на работниците при откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки, економски, организациони и слични промени) утврден со закон,

- износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 40% од просечната месечна бруто плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата,

- износот на исплатените јубилејни награди за најмалку десет години работа кај ист работодавач во висина на просечна месечна плата по работник во Република

Македонија исплатена во последните три месеци објавена од Државниот завод за статистика,

- износот на исплатените надоместоци на трошоци за користење на сопствено возило на вработениот за потребите на работодавачот, во висина од 30% од исплатениот износ,

- износот на исплатениот надоместок заради непрекинато боледување подолго од шест месеци предизвикано со повреда на работа или професионално заболување во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци и објавена од Државниот завод за статистика и

- износот на исплатениот надоместок при селидби на вработените за потребите на работодавачот во висина на стварните трошоци направени за превоз на покуќнината и на семејството;

3) трошоците за организирана исхрана и превоз во јавниот сообраќај на вработените, исплатени над износите утврдени со закон;

4) трошоците по основ на месечните надоместоци на членовите на органите на управување над 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Македонија, при што како надоместоци на членови на органите на управување се сметаат месечниот надоместок, односно паушал, надоместоците за патни и дневни трошоци;

5) трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над износот од четири просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во Република Македонија, на годишно ниво по вработен;

6) надоместоците за лицата волонтери според членот 10 став (2) од Законот за волонтерство и за лицата ангажирани за вршење на јавни работи согласно со членот 85 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност исплатени над износите утврдени со закон;

7) скриените исплати на добивки како што се: давање на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми; плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица и кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди), кои не се на трошок на платата на одговорното лице;

8) трошоците направени за репрезентација во висина од 90%;

9) трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината;

10) трошоците за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината;

11) трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот како и износот на каматите по кредити за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети;

12) осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа;

13) даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник;

14) паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за ненавремена уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата;

15) исплатите на стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности кои се оданочуваат според одредбите од точката 10) на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварувањето на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења;

16) трошоците на кало, растур, крш и расипување над нормираните износи утврдени за соодветната гранка, под услов истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила и

17) трајниот отпис на ненаплатените побарувања, освен трајниот отпис на ненаплатените побарувања по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување и радиодифузна такса.

(2) Нормираните износи на кало, растур, крш и расипување на стоки и одделни производи утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели ги пропишува министерот за финансии.

Член 10

(1) Непризнаени расходи за даночни цели се и трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања, освен исправките на вредноста кај банките, штедилниците и осигурителните друштва на начин утврден со закон, како и ненаплатените побарувања по основ на придонеси од задолжително социјално осигурување и радиодифузна такса.

(2) По исклучок на ставот (1) на овој член трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања се признаваат како расход, доколку е донесена правосилна судска одлука, а за побарувањата од субјектите над кои е отворена постапка на стечај и на ликвидација, доколку истите се пријавени и потврдени од страна на стечајниот управник.

Член 11

(1) Непризнаени расходи за даночни цели се и ненаплатените побарувања кои произлегуваат од трансфери на парични средства кои по својата економска суштина се заеми, доколку не се вратени во истата година во која е извршен трансферот на заемот.

(2) По исклучок, одредбата од став (1) на овој член не се однесува за дадените заеми од страна на здруженија и фондации (организации) кои се основани согласно со Законот за здруженија и фондации чија основна дејност е пласирање на заеми утврдени согласно со нивниот статут и програма.

Член 12

(1) Непризнаен расход за даночни цели е разликата меѓу цената на извршената трансакција на средствата или создавање обврски меѓу поврзани лица - трансферната цена и пазарната цена.

(2) При утврдување на разликата меѓу пазарната и трансферната цена се користи метод на споредливи цени на пазарот, односно во предвид се земаат цените што би се оствариле на домашниот пазар или компаративниот странски пазар кога не би се работело за однос на поврзани лица, а кога тоа не е можно се користи метод на цена на чинење односно предвид се земаат цените утврдени според трошоците за производство зголемени за вообичаената заработувачка (разлика во цени, провизија).

Член 13

(1) Непризнаен расход за даночни цели е износот на делот од камати по заемите кои се добиени од поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица.

(2) Кај заемите кои се добиени од поврзаното лице од ставот (1) на овој член кое не е банка или друга овластена кредитна институција, односно не се добиени директно или индиректно од меѓународни финансиски институции и заемите за кои гарантира Република Македонија, при утврдувањето на расходите од камати се признава пресметаната камата најмногу до висината на каматната стапка која би се остварила меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

(3) При утврдувањето на приходите од каматите на заеми дадени на поврзани лица, се признаваат пресметаните камати, најмалку до висината на каматните стапки, кои би се оствариле меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

(4) Како основ за определување на висината на каматната стапка од ставовите (2) и (3) на овој член која би се остварила меѓу неповрзаните лица е стапката остварена на финансиски пазар во земјата или на меѓународен финансиски пазар.

Член 14

Непризнаен расход за даночни цели е износот на затезните камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција.

Член 15

(1) Непризнаен расход за даночни цели е износот на каматите на заемите добиени од содружниците или акционерите – нерезиденти со најмалку од 25% учество во капиталот на друштвото, кои за повеќе од три пати го надминуваат износот на уделот на тој содружник или акционер. Како заеми се сметаат и заемите од трети лица кои се гарантирани од содружникот или акционерот. Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на корисникот на заемот се определува за даночниот период како просек од уплатениот капитал, нераспределената добивка и резервите, намалени за евентуалните непокриени загуби.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член, нема да се применува на новооснованите субјекти во периодот од првите три години на работењето, вклучувајќи ја и годината на основањето.

(3) За камати од ставот (1) на овој член се смета износот на каматите на делот од заеми примени од содружниците или акционерите – нерезиденти, кои непосредно учествуваат најмалку со 25% во вкупната основна главнина на друштвото, односно во вкупното гласачко право во друштвото, доколку на почетокот и на крајот од даночниот период (календарска година, односно делот од годината за кој даночниот обврзник работел) тие заеми го надминале трикратниот износ на учеството во капиталот или во гласачкото право на содружникот или акционерот.

(4) За заеми на содружникот или акционерот од ставот (1) на овој член се сметаат и заемите добиени од трети лица за коишто гарантира тој содружник или акционер, како и заемите од банки доколку се дадени во врска со депозитот на тој содружник или акционер во таа банка.

(5) Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на примачот на позајмицата се одредува со примена на процентот на учество на содружникот или акционерот во капиталот или во гласачкото право на друштвото на почетокот и на крајот на даночен период, врз основа на состојбата на:

- 1) основната главнина намалена за неуплатениот дел;
- 2) резервите (освен ревалоризационите резерви) и
- 3) нераспределените добивки, намалени за износот на евентуалните непокриени загуби, пресметан како просек од првиот и последниот ден во даночниот период во кој заемот се користи.

(6) Како камати од ставот (1) на овој член не се сметаат каматите по заемите добиени од содружници или акционери на друштвото, кои се банки или други финансиски организации.

Член 16

(1) Поврзано лице со даночниот обврзник е физичко или правно лице кое може да има контрола или значајно влијание на деловните одлуки на даночниот обврзник.

(2) За утврдување на поврзаност меѓу правните лица во смисла на овој закон, соодветно се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва.

(3) За лица поврзани со даночниот обврзник се сметаат и лицата кои со сопствениците на даночниот обврзник или членовите на органите на управување на даночниот обврзник се припадници на исто семејство во смисла на одредбите од Законот за даночна постапка.

(4) За лице кое е поврзано со даночниот обврзник се смета и секое нерезидентно правно лице од земја која има повластен даночен систем.

Член 17

(1) Даночната основа се намалува за износот на наплатените побарувања кои во претходни даночни периоди имале третман на непризнаен расход.

(2) Намалувањето на даночната основа од ставот (1) на овој член се врши соодветно за износот на наплатените побарувања до висината на искажаниот приход, за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа, соодветно на оданочениот износ.

Член 18

Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда.

Член 19

(1) Доколку даночниот обврзник оствари загуба искажана во Билансот на успех истата намалена за непризнаените расходи искажани во даночниот биланс може да ја пренесе на товар на добивката во идните пресметковни периоди најмногу до три години сметано од годината во која е искажана загубата.

(2) Намалувањето во даночниот биланс се врши само доколку претходно се извршило покривање на загубата согласно со Законот за трговските друштва.

(3) Намалувањето во даночниот биланс се врши последователно почнувајќи од износот на најрано настанатите даночни загуби.

(4) Правото од ставот (1) на овој член не може да се користи во случај на измена на статусот на даночниот обврзник врз основа на спојување, припојување, поделба, сопственичка трансформација и слично.

(5) Обврзникот кој искажува загуба, правото од ставот (1) на овој член го остварува со одобрение од Управата за јавни приходи, по негово писмено барање кое се поднесува најдоцна до 31 март наредната година, по годината во која загубата е искажана.

IV. ЗАДРЖУВАЊЕ НА ДАНОК НА ПРИХОД ПЛАТЕН НА СТРАНСКИ ПРАВНИ ЛИЦА

Член 20

(1) Освен ако поинаку не е регулирано со Меѓународните договори за одбегнување на двојно оданочување, лицата од ставот (3) на овој член кои вршат исплата на приходи на странско правно лице наведени во членот 21 од овој закон, се должни при исплатата на приходот да го задржат и да го уплатат данокот на соодветната уплатна сметка истовремено со исплатата на приходот.

(2) Задржаниот данок за било кој приход на странското правно лице, конечно е намирена даночната обврска на лицето за тој приход.

(3) Следниве лица го задржуваат данокот на приход платен на странско лице, и тоа:

- а) домашно правно лице;
- б) домашно физичко лице - регистрирано за вршење на дејност и
- в) странско правно лице или физичко лице - нерезидент со постојана деловна единица во Република Македонија.

Член 21

(1) Задржувањето на данок се применува на следниве приходи, без оглед дали се исплатени во Република Македонија или во странство:

- 1) приход од дивиденди;
- 2) приход од камата од резидент;
- 3) приход од камата од нерезидент кој има постојана деловна единица во Република Македонија, ако каматата е на трошок на постојаната деловна единица;
- 4) приход од авторски хонорар исплатен од резидент;
- 5) приход од авторски хонорар исплатен од нерезидент со постојана деловна единица во Република Македонија, ако авторскиот хонорар е на трошок на постојаната деловна единица;
- 6) приход од забавни или спортски активности кои се вршат во Република Македонија;
- 7) приход од вршење на менаџмент, консалтинг, финансиски услуги и услуги на истражување и развој, ако приходот е исплатен од резидент или е на трошок на постојаната деловна единица во Република Македонија;
- 8) приход од осигурителни премии за осигурување или реосигурување од ризици во Република Македонија;
- 9) приход од телекомуникациски услуги меѓу Република Македонија и странска држава и
- 10) приход од закуп на недвижности во Република Македонија.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, данокот не се задржува на следниве приходи:

1) на трансфер на дел од добивката на постојана деловна единица на странско правно лице во Република Македонија, на која претходно е платен данок на добивка;

2) на приход од камата од должнички инструменти издадени и/или гарантирани од страна на Владата на Република Македонија, Народната банка на Република Македонија и банки или други финансиски институции кои дејствуваат како претставник на Владата на Република Македонија;

3) на приход од камата од депозити во банка лоцирана во Република Македонија и

4) на приход остварен од посредување или консалтинг со државни хартии од вредност на меѓународен финансиски пазар.

Член 22

(1) Данокот што ќе се задржи во согласност со одредбите од членот 21 од овој закон, се пресметува на бруто приходите по стапка од 10%.

(2) За целите од ставот (1) на овој член, бруто приходот е приходот кој би бил исплатен на странското правно лице доколку не се изврши задржување на данок од приходот кој би се исплатил.

Член 23

(1) Доколку примателот на приход врз кој се применува задржување на данок е резидент на странска држава која има договор со Република Македонија за одбегнување на двојното оданочување во однос на даноците на доход и капитал, тогаш за целите од членот 22 од овој закон, даночната стапка која е утврдена за тој приход не смее да ја надмине даночната стапка која се применува за приходот одредена во договорот.

(2) Даночно ослободување или пониска стапка одредена во договорот со странска држава се применува на приход врз кој се применува задржување на данок ако исплатителот на приходот располага со пропишан образец заверен од надлежен даночен орган на странската држава и од Управата за јавни приходи, или одобрение за даночно ослободување издадено од Управата за јавни приходи.

(3) Доколку исплатувачот на приходот примени одредби од договорот за одбегнување на двојното оданочување, а не се исполнети условите од ставовите (1) и (2) на овој член и поради тоа е платен помал износ на данок, исплатувачот на приходот е должен да ја надомести разликата меѓу платениот данок и долгуваниот износ на данок согласно со одредбите од овој закон.

(4) Управата за јавни приходи по барање на нерезидентот е должна да издаде потврда за платениот данок во Република Македонија.

Член 24

(1) Лицето кое има обврска да го задржи данокот во согласност со одредбите од оваа глава поднесува еднаш годишно извештај за уплатениот данок по одбивка до Управата за јавни приходи до 15 февруари наредната година, по годината во која постоела обврска за задржување на данокот.

(2) Извештај за уплатениот данок по одбивка за една година ги вклучува следниве информации за секое странско правно лице во чие име е извршено задржување на данокот за односната година:

1) име на исплатувачот, фирма, седиште;

2) име на лицето- обврзник и држава во која лицето е резидент;

3) вид и износ на приход врз кој се применува задржување на данок;

4) износ на данок кој треба да се задржи и датата на доспевање на обврската и

5) износ на данокот кој е задржан и дата на уплатата.

(3) Управата за јавни приходи за задржаниот данок на странското правно лице го известува надлежниот даночен орган во странство по негово писмено барање.

V. ПРЕОБРАЗБА, ЛИКВИДАЦИЈА И СТАТУСНИ ИЗМЕНИ

Член 25

(1) Ако даночниот обврзник изврши преобразба од еден во друг облик, а сметководствената вредност на имотот и обврските останат исти, преобразбата не влијае на оданочувањето.

(2) Ако со преобразбата не се продолжи со истата сметководствена вредност заради извршената процена на имотот и на обврските по објективна (фер) вредност и доколку ревалоризационите резерви се запишуваат во основната главнина на преобразеното друштво, тогаш таквото зголемување се оданочува.

Член 26

Доколку даночниот обврзник се ликвидира, добивката или загубата се утврдува во периодот на ликвидација која е продолжение на последниот даночен период пред заклучувањето на постапката на ликвидација и пред распределбата на ликвидациониот остаток. Почетниот биланс на состојба за отварање на постапката за ликвидација треба да е ист со билансот на состојбата утврден на денот на отварањето на постапката за ликвидација. Завршниот биланс на состојба се составува по намирувањето на доверителите и пред распределувањето на ликвидационата маса, односно по завршувањето на постапката на впаричување на имотот.

Член 27

(1) Даночните обврзници кај кои настанала статусна измена (поделба, спојување и присоединување) до Управата за јавни приходи доставуваат годишна сметка и даночна пријава за периодот од почетокот на годината до датумот на настанување на статусната промена во Централниот регистар на Република Македонија, како и почетен биланс на состојба на новото друштво кое продолжува со вршење на дејност.

(2) Ако кај даночниот обврзник настане статусна измена се смета дека постои даночен континуитет доколку даночниот обврзник продолжува со дејноста кое нема влијание на оданочувањето.

(3) Континуитетот во оданочувањето од ставот (2) на овој член постои само ако при преносот на друштвото што превзема не дојде до промена во процената на вредноста на имотот и на обврските на друштвото што пренесува.

(4) Континуитет во оданочување не постои доколку со зголемувањето на проценетата вредност на имотот и обврските над сметководствената вредност, се зголеми основната главнина на друштвото што превзема, тогаш таквото зголемување се оданочува.

VI. ДАНОЧНИ ОСЛОБОДУВАЊА

Член 28

(1) Даночната основа се намалува за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година (реинвестирана добивка).

(2) Под реинвестирана добивка од ставот (1) на овој член се подразбираат извршените инвестициски вложувања од добивката за развојни цели, односно вложувањата во материјални средства (недвижности, постројки и опрема) и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста на даночниот обврзник, освен вложувања во патнички автомобили, мебел, теписи, аудио визуелни средства, бела техника, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и други вложувања кои служат за административни цели.

(3) Доколку даночниот обврзник го пренесе правото на сопственост на средствата со кои се стекнал преку реинвестирање на добивката во рок од пет години од денот на нивното стекнување го должи данокот кој би го платил кога не би го користел ослободувањето од ставот (1) на овој член.

(4) Доколку даночниот обврзник документирано не докаже дека даночното ослободување го искористил за вложувања во материјални средства (недвижности, постројки и опрема) и во нематеријални средства (компјутерски софтвер и патенти) за проширување на дејноста го должи данокот кој би го платил кога не би го користел ослободувањето од ставот (1) на овој член.

Член 29

Обврзникот кој е корисник на технолошка индустриска развојна зона користи даночно ослободување од данокот на добивка во рамки на државна помош под услови и по постапка утврдени со Законот за технолошки индустриски развојни зони.

Член 30

(1) На обврзникот кој е должен, согласно со членот 2 од Законот за регистрирање на готовинските плаќања, да воведо и да користи фискален систем на опрема, односно фискална апаратура и интегриран автоматски систем за управување му се намалува пресметаниот данок за набавени до десет фискални апарати, во висина на нивната вредност.

(2) Доколку обврзникот даночното ослободување од ставот (1) на овој член не го искористи до крајот на тековната година, има право да го пренесе во наредниот период.

(3) Правото од ставот (1) на овој член обврзникот го остварува со одобрение од Управата за јавни приходи по поднесено писмено барање до 20 јануари наредната година, по годината за која барањето се поднесува.

(4) Управата за јавни приходи е должна во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето од ставот (3) на овој член за издавање на одобрение за намалување на пресметаниот данок на добивка да постапи по барањето.

(5) Доколку Управата за јавни приходи не издаде одобрение за намалување на пресметаниот данок, односно не донесе акт за одбивање на барањето во рокот од ставот (4) на овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на директорот на Управата за јавни приходи за одлучување по барањето. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Управата за јавни приходи.

(6) Формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член и на барањето од ставот (5) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

(7) Кон барањето од ставот (5) на овој член подносителот на барањето доставува и копија од барањето од ставот (3) на овој член.

(8) Директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, е должен во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член во писарницата на директорот на Управата за јавни приходи да донесе решение со кое барањето е уважено или одбиено.

(9) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не донесе решение во рокот од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(10) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (9) на овој член да изврши надзор во Управата за јавни приходи за да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(11) Инспекторот од Државниот управен инспекторат од ставот (10) на овој член по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(12) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не одлучи во рокот од ставот (11) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(13) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (12) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(14) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (9) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(15) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (14) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето од ставовите (10) и (11) и/или не поднесе пријава согласно ставовите (12) и (13) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во Управата за јавни приходи дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(16) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (15) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(17) Во случајот од ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот.

(18) Во случаите на ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(19) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (15) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(20) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не одлучи во рокот од ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежен суд.

(21) Постапката пред Управниот суд е итна.

VII. ПОЕДНОСТАВЕН ДАНОЧЕН РЕЖИМ ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА

Член 31

(1) Трговските друштва класифицирани како мали и микротрговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно со Законот за трговските друштва, согласно со условите утврдени во членот 33 од овој закон можат да се определат да плаќаат годишен данок на вкупен приход.

(2) Трговските друштва ако извршуваат банкарска, финансиска и осигурителна дејност и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри, не припаѓаат во поедноставен даночен режим на плаќање на годишен данок на вкупен приход според ставот (1) на овој член.

Член 32

Трговските друштва од членот 31 став (1) од овој закон се ослободени од обврската за плаќање на годишен данок на вкупен приход под услов вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да не го надминува износот од 3.000.000 денари на годишно ниво.

Член 33

(1) Трговските друштва од членот 31 став (1) од овој закон можат да се определат да пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход под услов:

1) да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и

2) вкупниот приход остварен во годината за која се утврдува данокот од кој било извор да изнесува од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво.

(2) Трговските друштва одбраниот модел на оданочување од ставот (1) на овој член не може да го менуваат во наредните три години вклучувајќи ја и годината за која се плаќа данок на вкупен приход, доколку во наредните три години остваруваат вкупен приход од 3.000.001 до 6.000.000 денари на годишно ниво.

Член 34

(1) Годишниот данок на вкупен приход се пресметува врз основа на остварениот вкупен приход по сите основи во деловната година за која се утврдува данокот. Под деловна година се подразбира календарска година.

(2) Данокот на вкупен приход се пресметува во висина од 1% од износот на остварениот вкупен приход искажан во Билансот на успех во годишната сметка и финансиските извештаи според одредбите од Законот за трговските друштва, за деловната година за која се утврдува данокот.

Член 35

(1) Трговските друштва од членовите 32 и 33 од овој закон, Управата за јавни приходи ги евидентира во Регистарот на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход.

(2) Управата за јавни приходи евидентирањето го врши врз основа на податоците за искажаниот вкупен приход во Билансот на успех кон годишната сметка и финансиските извештаи според одредбите од Законот за трговските друштва, за деловната година за која се утврдува данокот.

(3) Трговските друштва од членот 31 од овој закон се должни до Управата за јавни приходи да достават даночна пријава на образец „ДБ-ВП – Годишен данок на вкупен приход“ во рокот пропишан за поднесување на годишна сметка согласно со Законот за трговските друштва и прописите за сметководство.

Член 36

(1) Трговските друштва се бришат од евиденцијата за годишен данок на вкупен приход и не се оданочуваат со годишен данок на вкупен приход, ако Управата за јавни приходи при прегледот на годишната сметка и работните книги на трговското друштво утврди дека истото не ги исполнило условите од членовите 32 и 33 од овој закон, односно доколку остварениот вкупен приход во годината за која се утврдува данокот е поголем од максималниот износ определен во членот 33 од овој закон.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член трговското друштво е должно да плати данок на добивка, а платениот данок на вкупен приход ќе се смета како аконтација на данокот на добивка.

(3) Трговските друштва се бришат од евиденција за годишен данок на вкупен приход и не се оданочуваат со годишен данок на вкупен приход ако Управата за јавни приходи утврди дека:

-се работи за поврзани лица кои остваруваат значаен меѓусебен промет, по цени кои се разликуваат од цените кои се воспоставени со неповрзани субјекти, со цел да се постигне намалено плаќање на данокот и

-трговското друштво презема обврски и искажува расходи кои се однесуваат на работењето со поврзано лице.

VIII. ОДБЕГНУВАЊЕ НА ДВОЈНО ОДАНОЧУВАЊЕ НА ДОБИВКАТА

Член 37

(1) На обврзникот - резидент на Републиката кој на добивката што е остварена со работа во странство платил данок во друга држава му се намалува пресметаниот данок во земјата за износот на данокот на добивка платен во странство, а најмногу до износ на данокот што би се добил со примена на даночната стапка од 10%.

(2) Даночниот обврзник кој остварува приходи во странство, доставува соодветен доказ за платениот или задржан данок од надлежниот даночен орган на странската држава.

IX. УТВРДУВАЊЕ И НАПЛАТА

Член 38

(1) Даночниот период за кој се утврдува данокот на добивка е календарската година.

(2) Доколку даночниот обврзник работел за период пократок од една календарска година, за даночен период ќе се смета периодот од годината за која работел.

Член 39

(1) Даночниот обврзник е должен утврдувањето и плаќањето на данокот на добивка да го врши врз основа на образецот „ДБ – даночен биланс за оданочување на добивка“ што се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за трговските друштва и прописите за сметководство.

(2) Субјектите од членот 31 на овој закон годишниот данок на вкупен приход го утврдуваат на образецот „ДБ - ВП – Годишен данок на вкупен приход“ кој се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно Законот за трговските друштва и прописите за сметководство во годината што следи по годината за која се врши оданочувањето, а плаќањето на данокот се врши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот.

Член 40

(1) Месечните аконтации на данокот на добивка во даночниот биланс „ДБ – даночен биланс за оданочување на добивка“ се утврдуваат во износ од една дванаестина од утврдениот данок во даночниот биланс за претходната година зголемени за процентот на кумулативниот пораст на цените на мало во Републиката од претходниот период од годината, односно до 31 јануари наредната година, во однос на просечните цени на мало во претходната година.

(2) Месечните аконтации се плаќаат во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

Член 41

(1) Разликата меѓу уплатената аконтација според членот 40 од овој закон и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка согласно со членот 39 став (1) од овој закон, обврзникот е должен да ја уплати во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот за предавање на годишната сметка.

(2) Ако обврзникот на данокот во вид на аконтација платил поголем износ на данок од износот што бил должен да го плати, може од Управата за јавни приходи да бара враќање на повеќе платениот износ.

(3) Управата за јавни приходи е должна повеќе платениот данок на добивка да му го врати на обврзникот на негово барање, во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето за враќање.

(4) Доколку Управата за јавни приходи не одлучи по барањето за враќање на повеќе уплатениот данок во рокот ставот (3) од овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на директорот на Управата за јавни приходи за одлучување по барањето. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Управата за јавни приходи.

(5) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

(6) Кон барањето од ставот (4) на овој член подносителот на барањето доставува и копија од барањето од ставот (3) на овој член.

(7) Директорот на Управата за јавни приходи или од него овластено лице, е должен во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (4) на овој член во писарницата на директорот на Управата за јавни приходи да одлучи дали барањето е уважено или одбиено.

(8) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не донесе решение во рокот од ставот (7) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(9) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (8) на овој член да изврши надзор во Управата за јавни приходи дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(10) Инспекторот од Државниот управен инспекторат од ставот (9) на овој член по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(11) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице не одлучи во рокот од ставот (10) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(12) Доколку директорот на Управата за јавни приходи, или од него овластено лице не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (11) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(13) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(14) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (13) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето од ставовите (9) и (10) и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (11) и (12) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во Управата за јавни приходи дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(15) Доколку инспекторот на постапи и во дополнителниот рок од ставот (14) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до

надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(16) Во случајот од ставот (15) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот.

(17) Во случаите од ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето.

(18) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (14) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(19) Доколку функционерот кој раководи со Управата за јавни приходи, или од него овластено лице, не одлучи во рокот од ставот (12) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежен суд.

(20) Постапката пред Управниот суд е итна.

(21) Ако обврзникот на данокот на добивка не бара враќање на повеќе уплатениот данок, повеќе платениот износ ќе се смета како аконтација за наредниот период.

Член 42

Управата за јавни приходи врши контрола на начинот на пресметувањето, уплатувањето и враќањето на данокот на добивка.

Х. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 43

(1) Глоба во висина до десеткратен износ од помалку уплатениот данок согласно со одредбите од овој закон, ќе му се изрече на даночниот обврзник за сторен прекршок, доколку за целите на утврдување на даночната основа и даночните олеснувања на образецот за пресметка на данокот наведе неточни податоци поради кои дошло до утврдување на помала даночна основа.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршоците од став (1) на овој член.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој закон, покрај глобата на сторителот на прекршокот, ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три до 30 дена, а на одговорното лице кај правното лице забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од три до 15 дена.

Член 44

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице, ако:

1) не го плати утврдениот данок на вкупен приход во пропишаниот рок (член 39 став (2));

2) во односите со поврзаните субјекти превзема дејствија заради намалено плаќање на данок (член 36);

3) во пропишаниот рок не ја плаќа месечната аконтација на данокот на добивка (член 40 став (2)) или

4) во пропишаниот рок не ја плати разликата меѓу платената аконтација и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка (член 41 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршоците од став (1) на овој член.

Член 45

(1) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице и трговец поединец исплатувач на приходи, ако при исплатата на приходот не го задржи и не го уплати данокот на соодветната уплатна сметка (член 20 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице и трговец поединец- исплатувач на приходи, ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице и на одговорното лице во трговец поединец за прекршоците од став (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 250 до 375 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице-исплатувач за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 46

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице ако не и поднесе на Управата за јавни приходи соодветен образец во пропишаниот рок (член 39).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршоците од став (1) на овој член.

Член 46-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице и трговец поединец се врши согласно Законот за прекршоците.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 47

Министерот за финансии ќе донесе посебен пропис за спроведување на одредбите на овој закон со кој поблиску ќе се уредат начинот на пресметувањето и уплатувањето на данокот од добивка, начинот на одбегнување на двојното ослободување или двојното оданочување, како и формата и содржината на обрасците од овој закон, најдоцна до крајот на ноември 2014 година.

Член 48

(1) Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулираните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката по стапувањето во сила на овој закон имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

(2) Пресметувањето и плаќањето на данокот од ставот (1) на овој член се врши на образецот “ДД-ИД – Пресметка на данок на добивка на исплатени дивиденди и други исплати од добивката“.

Член 49

За износот на платените месечни аконтации на данокот на добивка на непризнаени расходи во текот на 2014 година, на даночниот обврзник му се намалува пресметаниот данок на данокот на добивка во даночниот биланс за 2014 година.

Член 50

Со започнувањето на примена на овој закон престанува да се применува Законот за данокот на добивка “Службен весник на Република Македонија”, бр.80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/01, 2/02, 44/02, 51/03, 120/05, 139/06, 160/07, 159/08, 85/10, 47/11, 135/11, 79/13 и 13/14).

Член 51

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2015 година со утврдување на добивката за деловната 2014 година.